

Περιεχόμενα

1. ΔΗΜΟΣΙΕΥΤΗΚΕ Η ΚΥΑ ΠΩΣ ΘΑ ΧΟΡΗΓΗΘΟΥΝ ΤΑ 10.000... Ο ΛΟΓΟΣ 03/03/2023 σελ.5
2. ΤΙ ΙΣΧΥΕΙ ΜΕ ΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΛΟΓΩ ΘΑΝΑΤΟΥ 60+ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ 04/03/2023 σελ.11
3. ΕΤΟΙΜΕΣ ΟΙ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΓΙΑ ΦΘΗΝΑ ΚΑΙ ΑΤΟΚΑ ΣΤΑΓΑΣΤΙΚΑ... ΤΑ ΝΕΑ 03/03/2023 σελ.19,22,35
4. ΜΕΙΩΝΕΤΑΙ ΔΡΑΜΑΤΙΚΑ Ο ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΗΣ... 60+ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ 04/03/2023 σελ.19,25
5. Η ΒΡΑΔΥΦΛΕΓΗΣ ΒΟΜΒΑ ΚΑΙ ΟΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΜΕΤΟΧΟΣ 03/03/2023 σελ.1,4

ΔΗΜΟΣΙΕΥΤΗΚΕ Η ΚΥΑ Πώς θα χορηγηθούν τα 10.000 χαμηλότοκα στεγαστικά σε νέους

Ανοίγει ο δρόμος για την υποβολή αιτήσεων για τα χαμηλότοκα δάνεια σε νέους, στο πλαίσιο του Προγράμματος «Σπίτι μου» έως το τέλος Μαρτίου, μετά τη δημοσίευση της Κοινής Υπουργικής Απόφασης που εξειδικεύει τους όρους και τις προϋποθέσεις του προγράμματος και περιγράφει τη διαδικασία. Τα βασικότερα σημεία της ΚΥΑ έχουν ως εξής:

Οι πολίτες που πληρούν τις προϋποθέσεις συμμετοχής στο πρόγραμμα (δηλαδή είναι ηλικίας 25-39 ετών κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για το δάνειο, με ετήσιο εισόδημα από 10.000 ευρώ έως το όριο που προβλέπεται για τη χορήγηση επιδόματος θέρμανσης και δεν διαθέτουν ακίνητο κατάλληλο για την κατοικία τους) υποβάλλουν αίτηση για να κριθεί η κατ' αρχήν επιλεξιμότητά τους σε κάποια από τις τράπεζες που θα συμμετέχουν στο πρόγραμμα.

Η διαδικασία

Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από σειρά δικαιολογητικών για το καθένα από τα κριτήρια επιλεξιμότητας. Οι τράπεζες ελέγχουν την πληρωση των προϋποθέσεων (ηλικιακό όριο, εισόδημα, έλλειψη ακινήτου κατάλληλου προς κατοικία) για κάθε αιτούντα. Εάν αυτές πληρούνται, τότε αξιολογούν την πιστοληπτική ικανότητα του ενδιαφερομένου με βάση τους εσωτερικούς τους κανονισμούς και αποφασίζουν για την προέγκριση ή όχι δανείου και τα κριτήρια πιστοδότησης εντός 60 ημερών από την υποβολή της αίτησης. Η προέγκριση ισχύει για 60 ημέρες από τη γνωστοποίησή της στον αιτούντα.

Η τράπεζα ενημερώνει τον αιτούντα για την προέγκριση και αυτός, εντός της προθεσμίας των 60 ημερών, οφείλει να γνωστοποιήσει στην τράπεζα το αιτούμενο ποσό δανείου (που δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 150.000 ευρώ), το ακίνητο που προτίθεται να αγοράσει και την τιμή του (που δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 200.000 ευρώ, σύμφωνα με το συμβόλαιο αγοράς) και να προσκομίσει τα έγγραφα που απαιτούνται ώστε η τράπεζα να κάνει τον απαραίτητο έλεγχο. Αν η προθεσμία παρέλθει άπρακτη, η οικονομική προέγκριση παύει να ισχύει. Εάν προσκομιστούν εμπρόθεσμα όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά, τότε σε συνέχεια επικοινωνίας της τράπεζας με την ΕΑΤ, η ΕΑΤ δεσμεύει το ποσό του αιτούμενου δανείου μέχρι να ολοκληρωθεί η διαδικασία τελικής έγκρισης ή εν μέρει έγκρισης ή απόρριψης του δανείου από την τράπεζα και εντάσσει τη συγκεκριμένη αίτηση στο Πρόγραμμα.

Στη συνέχεια η τράπεζα διενεργεί νομικό και τεχνικό έλεγχο επί του ακινήτου και γνωστοποιεί τα αποτελέσματα στην ΕΑΤ. Εάν από τον έλεγχο προκύψει ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις ως προς το ακίνητο για τη λήψη δανείου, υποβάλλει στην ΕΑΤ τη σχετική δανειακή σύμβαση. Η ΕΑΤ ελέγχει τα στοιχεία που υποβλήθηκαν και εγκρίνει τη σύμβαση, εκτός και α) ο υποψήφιος δανειολήπτης έχει αιτηθεί δάνειο ή έχει καταρτίσει σύμβαση με άλλη τράπεζα στο πλαίσιο του Προγράμματος ή β) το ποσό που αναγράφεται στη σύμβαση υπερβαίνει το ποσό που είχε δεσμευθεί ή το 90% του συμβολαίου αγοράς ή γ) τα καταχωρημένα στοιχεία είναι λανθασμένα.

Η υπογραφή σύμβασης με τον τελικό αποδέκτη, η εγγραφή υποθήκης ή προσημείωσης υποθήκης επί του ακινήτου που θα διασφαλίσει το δάνειο και η εκταμίευση του συνολικού ποσού της σύμβασης πραγματοποιείται εντός 6 μηνών από την έγκριση της ΕΑΤ. Η παραπάνω προθεσμία παρατείνεται κατά δύο μήνες, αν η αίτηση για εγγραφή υποθήκης ή προσημείωσης έχει υποβληθεί εντός του εξαμήνου. Εάν οι προθεσμίες αυτές δεν τηρηθούν με υπαιτιότητα του αιτούντος, η αίτηση απορρίπτεται.

Τα δικαιολογητικά

Αναφορικά με τα απαραίτητα δικαιολογητικά προβλέπεται ότι:

Η ηλικία του αιτούντος αποδεικνύεται με πιστοποιητικό γέννησης ή αντίγραφο αστυνομικής ταυτότητας.

Η οικογενειακή κατάσταση (σε περίπτωση π.χ. μονογονεϊκής οικογένειας ή οικογένειας πολυτέκνων) αποδεικνύεται με πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης που έχει εκδοθεί όχι νωρίτερα από 1 μήνα πριν την υποβολή της αίτησης για χορήγηση δανείου. Ειδικά ως προς την απόδειξη της ιδιότητας του μονογονέα, ο αιτών πρέπει να προσκομίσει πρόσθετα δικαιολογητικά κατά περίπτωση (χρηρεία, διαζύγιο, λύση συμφώνου συμβίωσης, ανικανότητα του άλλου γονέα για την άσκηση γονικής μέριμνας, υιοθεσία από ένα μόνο γονέα κ.α.)

Για τον προσδιορισμό των εισοδημάτων των αιτούντων χρησιμοποιούνται τα δεδομένα της Δήλωσης Φορολογίας Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων, του τελευταίου φορολογικού έτους. Στην περίπτωση συζύγων ή μερών συμφώνου συμβίωσης, λαμβάνεται υπόψη το οικογενειακό τους εισόδημα, ανεξαρτήτως εάν υποβάλλουν χωριστές δηλώσεις ή εάν υποβάλλει αίτηση για χορήγηση δανείου ο ένας εκ των δυο. Ως δικαιολογητικά έγγραφα για το στοιχείο αυτό μπορεί να υποβληθεί είτε η Δήλωση Φορολογίας Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων (Ε1) του τελευταίου φορολογικού έτους, είτε το Εκκαθαριστικό Σημείωμα/Πράξη Διοικητικού Προσδιορισμού Φόρου Φυσικών Προσώπων του τελευταίου φορολογικού έτους. Αντίστοιχα, σε περίπτωση συζύγων ή μερών συμφώνου συμβίωσης, τα ως άνω έγγραφα υποβάλλονται και από τους δυο, ανεξαρτήτως εάν υποβάλλουν χωριστές δηλώσεις ή εάν υποβάλλει αίτηση για χορήγηση δανείου ο ένας εκ των δυο.

Για τη διαπίστωση ύπαρξης ή μη ακινήτου κατάλληλου για την κατοικία τους, οι αιτούντες υποβάλλουν τη Δήλωση στοιχείων ακινήτου (Ε9) του τελευταίου έτους και Πιστοποιητικό Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝΦΙΑ) του τελευταίου έτους. Στην περίπτωση συζύγων ή μερών συμφώνου συμβίωσης, υποβάλλονται και τα αντίστοιχα έγγραφα των συζύγων ή μερών συμφώνου συμβίωσης, ανεξαρτήτως εάν η αίτηση για τη χορήγηση του δανείου υποβάλλεται από κοινού ή από τον έναν εκ των δυο.

Στην περίπτωση που από τα ως άνω δικαιολογητικά προκύπτει η ύπαρξη ακινήτου, για να κριθεί εάν αυτό είναι κατάλληλο για την κάλυψη των στεγαστικών αναγκών των αιτούντων, λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα κριτήρια που πρέπει να πληρούνται σωρευτικά:

- Το ακίνητο να έχει εμβαδό ίσο ή μεγαλύτερο από 50 τ.μ., το οποίο προσαυξάνεται κατά 10 τ.μ. για κάθε μέλος της οικογένειας που συγκατοικεί με τον αιτούντα.

- Ο αιτών διαθέτει πλήρη κυριότητα ή επικαρπία επί του ακινήτου κατά ποσοστό άνω του 50%.

- Το ακίνητο βρίσκεται στην ίδια Περιφερειακή Ενότητα με τον τόπο εργασίας ή άσκησης επαγγέλματος του αιτούντος.

- Το ακίνητο έχει χρήση κατοικίας.

Η υποβολή των δικαιολογητικών συνοδεύεται από υπεύθυνη δήλωση με την οποία ο αιτών βεβαιώνει ότι τα στοιχεία που δηλώνονται είναι αληθή και πλήρη, τα δικαιολογητικά γνήσια και ότι έχει λάβει γνώση των όρων του Προγράμματος τους οποίους αποδέχεται πλήρως. Οι τράπεζες έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν πρόσθετα δικαιολογητικά ή να διερευνήσουν περαιτέρω την πιστοληπτική ικανότητα του αιτούντος.

Μετά την έγκριση του δανείου και πριν την εκταμίευσή του, η τράπεζα υποχρεούται να ενημερώσει την Ε.Α.Τ. και τη Δ.Υ.Π.Α. για τον έλεγχο που διενήργησε σε σχέση με με την επιλεξιμότητα του δικαιούχου και του προς απόκτηση ακινήτου.

Της **Μαργαρίτας Κάρδαρη ***

Τι ισχύει με τη σύνταξη λόγω θανάτου

Στο κοινωνικοασφαλιστικό δίκαιο για να εξετάσουμε αρχικά σε ποιες διατάξεις θα ανατρέξουμε εξετάζουμε το νομικό καθεστώς που ισχύει κατά το χρόνο επίλευσης του ασφαλιστικού κινδύνου, δηλαδή του κοινωνικού εκείνου γεγονότος που γεννά την ανάγκη για παροχές. Στην ενότητα που αναλύουμε ο ασφαλιστικός κίνδυνος που θα εξετασθεί είναι ο θάνατος ασφαλισμένου ή συνταξιούχου.

Σε μια προσπάθεια να καταγραφούν όσο το δυνατόν πιο κατανοητά και ορθά οι έννομες συνέπειες και τα δικαιώματα των συγγενών θα ξεκινήσουμε την ανάλυση χωρίζοντας την ύλη σε σχετικές ενότητες.

Α) Για να απονεμηθεί σύνταξη λόγω θανάτου όταν ο θανών ή η θανοῦσα ήταν ασφαλισμένη και όχι συνταξιούχος, θα πρέπει να είχε πραγματοποιήσει ή 4500 ημέρες εργασίας οποτεδήποτε ή 1500 εκ των οποίων 600 τα τελευταία πέντε έτη πριν το θάνατο.

Β) Δικαιούχοι είναι οι επιζώντες σύζυγοι, τα έτερα μέρη του συμφώνου συμβίωσης, οι διαζευγμένοι ανεξάρτητα από την ηλικία τους και τα τέκνα νόμιμα, νομιμοποιημένα και υιοθετηθέντα μέχρι το 24 έτος της ηλικίας τους ανεξάρτητα αν σπουδάζουν ή εργάζονται με την προϋπόθεση να είναι άγαμα. Για το σύζυγο ή το έτερο μέλος του συμφώνου συμβίωσης η διάταξη καθορίζει να έχει διαρκέσει ο γάμος τρία (3) έτη, ενώ για τον διαζευγμένο σύζυγο, η διάταξη καθορίζει ότι πρέπει να ελάμβανε διατροφή μέχρι την ημέρα του θανάτου με δικαστική απόφαση ή ιδιωτικό έγγραφο, ενώ, τίθενται και εισοδηματικά κριτήρια.

Γ) Κατώτατο και ανώτατο όριο σύνταξης αιτία θανάτου

Το συνολικό ποσό της κατά μεταβίβαση σύνταξης του επιζώντος συζύγου και των

τέκνων σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό της σύνταξης του θανόντος. Για χρόνο ασφάλισης μικρότερο των δεκαπέντε (15) ετών, το ποσό της σύνταξης λόγω θανάτου του επιζώντος ή/και του διαζευγμένου συζύγου δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού των τριακοσίων εξήντα (360) ευρώ προστιθέμενης της αύξησης από 01/01/2023 του 7,75%.

Σε περίπτωση ύπαρξης δικαιοδόχων τέκνων, το συνολικό ποσό της σύνταξης λόγω θανάτου που δικαιούνται όλα τα δικαιοδόχα τέκνα υπολογίζεται, αντίστοιχα, ανάλογα με τα έτη ασφάλισης. Σε καμία περίπτωση το άθροισμα του ποσού της σύνταξης των δικαιοδόχων τέκνων δεν μπορεί να υπολείπεται των 360 ευρώ.

Σε περίπτωση σύνταξης αιτία θανά-

Οι σημαντικές αλλαγές μετά τον Ν 4387/2016 και 4611/2019

του λόγω εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής νόσου, το ποσό του κατώτατου ορίου για τη σύνταξη του θανόντος ανέρχεται σε 768€ και προστίθεται η κάθε αύξηση τα οποία επιμερίζονται στους δικαιούχους

Δ) Ποσοστά δικαιούχων

Για τον επιζώντα σύζυγο/έτερο μέρος του συμφώνου συμβίωσης το ποσοστό της σύνταξης που δικαιούται καθορίζεται στο 70% επί του ποσού της σύνταξης το οποίο δικαιούτο ή είχε χορηγηθεί σε σύζυγο που απεβίωσε.

Τα ποσοστά των τέκνων δεν μπορεί να υπερβαίνουν το 30% της σύνταξης που δικαιούτο ή που είχε χορηγηθεί σε σύζυγο που απεβίωσε. Μετά τη συμπλήρωση τριών (3) ετών, αν ο επιζών σύζυγος/έτερο μέρος του συμφώνου συμβίωσης/διαζευγμένος, εργάζονται ή αυτοασφακολούνται ή λαμβάνουν σύνταξη από οποιαδήποτε πηγή, χορηγείται το πενήντα τοις εκατό (50%) της σύνταξής τους λόγω θανάτου

Κατά τη συμπλήρωση της τριετίας ο επιζών σύζυγος πρέπει να δηλώνει στην Υπηρεσία από την οποία συνταξιοδοτείται, αν εργάζεται ή συνταξιοδοτείται από δικό του/ης δικαίωμα η παραμένει χήρος /α σε διαφορετική περίπτωση η σύνταξη μπορεί να μειωθεί ή και να σταματήσει να καταβάλλεται.

Τέλος τονίζουμε ότι αν ο/η θανών/ουσα σύζυγος ήταν συνταξιούχος η σύνταξη καταβάλλεται αυτόματα μετά την υποβολή της ηλεκτρονικής αίτησης στην σχετική πλατφόρμα του e-ΕΦΚΑ ενώ θα υποβάλλεται και ηλεκτρονική αίτηση για μεταβίβαση της επικουρικής σύνταξης αν ο θανών /η θανοῦσα εδικοούτο.

Η **Μαργαρίτα Κάρδαρη** είναι Δικηγόρος-Εργατολόγος

3. ΕΤΟΙΜΕΣ ΟΙ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΓΙΑ ΦΘΗΝΑ ΚΑΙ ΑΤΟΚΑ ΣΤΑΓΑΣΤΙΚΑ...

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 03/03/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 03/03/2023

Σελίδα: 19

**ΥΠΟΥΡΓΙΚΗ
ΑΠΟΦΑΣΗ**
Ετοιμες
οι λεπτομέρειες
για φθηνά και
άτοκα στεγαστικά
δάνεια σε νέους

ΣΕΛ. 22, 35

3. ΕΤΟΙΜΕΣ ΟΙ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΓΙΑ ΦΘΗΝΑ ΚΑΙ ΑΤΟΚΑ ΣΤΑΓΑΣΤΙΚΑ...

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 03/03/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 03/03/2023

Σελίδα: 22

ΤΙ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ Η ΚΥΑ

Ξεκινούν τα άτοκα στεγαστικά δάνεια για νέο

Τα ακίνητα πρέπει να έχουν αξία έως 200.000 ευρώ, εμβαδόν έως 150 τ.μ. και παλαιότητα τουλάχιστον 15 ετών

ΤΟΥ ΗΛΙΑ ΓΕΩΡΓΑΚΗ

Εκδόθηκε η νέα Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ) που ορίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση των χαμηλότοκων ή άτοκων δανείων του προγράμματος «Σπίτι μου» για άτομα ηλικίας 25-39 ετών που επιθυμούν να αγοράσουν κατοικία. Ακολουθεί η πρόσκληση προς τις τράπεζες προκειμένου να

υπογραφούν οι προγραμματικές συμφωνίες. Στη συνέχεια θα ξεκινήσουν οι τράπεζες να δέχονται τις αιτήσεις αυτών που πληρούν τα κριτήρια.

Οι όροι

■ Δικαιούχοι των άτοκων ή χαμηλότοκων δανείων είναι άτομα ηλικίας 25-39 ετών (κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για τη χορήγηση δανείου) ή σύζυγοι ή πρόσωπα που συνδέονται με σύμφωνο συμβίω-

σης, εφόσον ο ένας εκ των δύο είναι ηλικίας από 25 έως 39 ετών.

■ Μην διαθέσει ακινήτου κατάλληλο προς κατοικία.

■ Το συνολικό ετήσιο εισόδημα θα πρέπει να είναι μεγαλύτερο των 10.000 ευρώ και έως τα κριτήρια όπου προβλέπονται για το επίδομα θέρμανσης.

■ Τα ακίνητα πρέπει να έχουν αξία έως 200.000 ευρώ, εμβαδόν έως 150 τ.μ. και παλαιότητα τουλάχιστον 15 ετών.

3. ΕΤΟΙΜΕΣ ΟΙ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΓΙΑ ΦΘΗΝΑ ΚΑΙ ΑΤΟΚΑ ΣΤΑΓΑΣΤΙΚΑ...

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 03/03/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 03/03/2023

Σελίδα: 35

ους 25-39 ετών

- Το ακίνητο αποκτάται κατά πλήρη κυριότητα από τον αγοραστή.
- Το ύψος του δανείου δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 150.000 ευρώ και η διάρκεια τα τριάντα έτη.
- Το δάνειο καλύπτει έως το 90% της αξίας του ακινήτου.
- Το δάνειο χρηματοδοτείται κατά 75% από τη ΔΥΠΑ (πρώην ΟΑΔΕ). Για το ποσοστό του δανείου που χρηματοδοτείται από τη ΔΥΠΑ δεν οφείλεται τόκος. Αυτό σημαίνει ότι τα 3/4 του δανείου κορηγούνται άτοκα με αποτέλεσμα το τελικό επιτόκιο που πληρώνει ο δανειολήπτης για το σύνολο του ποσού να διαμορφώνεται στο ένα τέταρτο του κόστους που θα είχε ένα κανονικό στεγαστικό δάνειο.
- Για τρίτεκνους ή πολύτεκνους το δάνειο θα είναι άτοκο.
- Δεν μπορεί να ζητηθεί εγγυητής. Το δάνειο απαλλάσσεται από την εισφορά του Ν. 128/1975.

4. ΜΕΙΩΝΕΤΑΙ ΔΡΑΜΑΤΙΚΑ Ο ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Μέσο: 60+ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ

Ημ. Έκδοσης: . . . 04/03/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 03/03/2023

Σελίδα: 19

**Δραματική
η μείωση του
πληθυσμού
στην Ελλάδα**

■ σελ. 25

Το δημογραφικό αποτελεί το μεγαλύτερο πρόβλημα της χώρας, καθώς οι επιστήμονες προβλέπουν ότι το 2050 θα έχει συρρικνωθεί κατά 2,5 εκατ. Έλληνες

ΡΕΠΟΡΤΑΖ

Μειώνεται δραματικά ο πληθυσμός

Το μεγαλύτερο πρόβλημα της χώρας μας δεν είναι ούτε το ασφαλιστικό, ούτε η ανεργία, ούτε τα ελληνοτουρκικά και οι ανατιμήσεις αλλά το δημογραφικό, καθώς οι επιπτώσεις του αντικατοπτρίζονται σε όλα τα παραπάνω αλλά και σε πολλές άλλες οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές πιεσές.

Έως το έτος 2050, δηλαδή μέσα στα επόμενα 27 χρόνια, ο πληθυσμός της Ελλάδας είναι ρόλο ηθιβανά να συρρικνωθεί δραματικά ακόμη και κατά 2,5 εκατομμύρια, με αποτέλεσμα να καταστούμε μια χώρα γερόντων σύμφωνα με μελέτη του Εργαστηρίου Δημογραφικών και Κοινωνικών Αναλύσεων του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, που διενεργήθηκε από τον Βύρωνα Κοτζαμάνη, καθηγητή Δημογραφίας και επιστημονικό υπεύθυνο του ερευνητικού προγράμματος του Ελληνικού Ιδρύματος Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΛΙΔΕΚ) «Δημογραφικά Προτάγματα στην Έρευνα και Πρακτική στην Ελλάδα».

Κι ενώ στη χώρα μας έχουμε αυτή τη δραματική εικόνα, σε παγκόσμιο επίπεδο συμβαίνει το ακριβώς αντίθετο, αφού βάσει μιας άλλης μελέτης του κ. Κοτζαμάνη που διενεργήθηκε με τη συνεπιχορμία του Γιώργου Κοντογιάννη, δρ. δημογραφίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και μεταδιδακτορικού ερευνητή, ο πληθυσμός του πλανήτη αυξάνεται ταχύτατα, εγείροντας έντονους φόβους για υπερπληθυσμό. Ο πληθυσμός της Γης που ήταν μόνο 1 δισεκατομμύριο το 1800, ξεπέρασε το Νοέμβριο του 2022 τα 8 δισεκατομμύρια και θα συνεχίσει να αυξάνεται, φτάνοντας πιθανότατα τα 10 δισεκατομμύρια λίγο πριν τα τέλη του αιώνα μας σύμφωνα με το σενάριο προβολών που έχει πραγματοποιηθεί.

190.000 λιγότεροι Έλληνες σε δέκα χρόνια

Ας τα πάρουμε όμως με τη σειρά, ξεκινώντας από τα όσα συμβαίνουν και σχεδόν με μαθηματική ακρίβεια θα συμβούν σύντομα

στην Ελλάδα, εάν δεν παρθούν δραματικά μέτρα. Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή της ΕΛΣΤΑΤ που διενεργήθηκε το 2021 και τα αποτελέσματά της παρουσιάστηκαν μόλις τον περασμένο Δεκέμβριο, ο νόμιμος πληθυσμός στην επικράτεια ανέρχεται σε 9.716.889 ανθρώπους έναντι 9.904.286 το 2011. Δηλαδή, έχουμε μια μείωση κατά 187.397 πολίτες (ήτοι -1,9%). Η πανεπιστημιακή έρευνα αναφέρει ότι «η δημογραφική γήρανση του πληθυσμού όχι μόνο δεν θα ανακοπέει με ορίζοντα το 2050, αλλά οι ρυθμοί της αναμένεται να επιταχυνθούν. Ταυτόχρονα θα επιταχυνθεί και το φαινόμενο της «γήρανσης μέσα στη γήρανση», δηλαδή οι ηλικιωμένοι να ζουν ακόμη περισσότερο χρόνια. Θα αναρωτηθεί κάποιος εάν κάτι τέτοιο είναι κακό. Από μόνο του προφανώς και όχι, μακρίν να ζει ο κόσμος όσο γίνεται περισσότερο χρόνια, αλλά το ζήτημα είναι ότι δεν θα υπάρχει επαρκές εργατικό δυναμικό ηλικίας από 18 έως 65 ετών προκειμένου με τις εισφορές του να μπορεί να καλύπτει τις συντάξεις των γηραιότερων.

Από το κακό στο χειρότερο
Οι κ.κ. Κοτζαμάνης και Κοντογιάννης

υποστηρίζουν πως «άμεση παρέμβαση στα πληθυσμιακά δρώμενα μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσω της μετανάστευσης, και προς αυτό την κατεύθυνση η Πολιτεία καλείται να λάβει μέτρα για να ενισχύσει τον πληθυσμό της εργασίσιμης ηλικίας και να ανακόψει τη γήρανση». Για την εξέλιξη του πληθυσμού της χώρας με ορίζοντα το 2050, το εργαστήριο μελέτησε έξι διαφορετικά σενάρια. Βάσει όμως των αποτελεσμάτων, ανεξαρτήτως σεναρίων, η μείωση του μόνιμου πληθυσμού την επόμενη 35ετία αναμένεται να είναι συνεχής. Ο ρυθμός πτώσης του πληθυσμού διαφοροποιείται ανά σενάριο, όπως επίσης και η κατανομή του πληθυσμού ανά φύλο και ηλικία.

Όπως καταγράφεται στη μελέτη, στο τέλος της επόμενης εικοσαετίας, έως το 2035, ο πληθυσμός της χώρας θα κυμαίνεται μεταξύ 9,5 και 10,4 εκατομμύρια. Το 2015 ο πληθυσμός ήταν 10,9 εκατ.

Αυτό σημαίνει ότι ο πληθυσμός θα μειωθεί από 450.000 έως 1,4 εκατ. ανθρώπους σε απόλυτες τιμές σε σχέση με το 2015 (ποσοστιαία, η μείωση κυμαίνεται από 4,1% έως 12,4%). Οι εκτιμήσεις είναι ακόμη πιο δυσ-

ωνες με ορίζοντα το 2050. Έως τότε ο πληθυσμός στη χώρα αναμένεται να περιοριστεί από 8,3 έως 10 εκατομμύρια μόνιμους κατοίκους. Αυτό συνεπάγεται μείωση του πληθυσμού σε σχέση με το 2016, από 800.000 έως 2,5 εκατ. μόνιμους κατοίκους σε απόλυτους αριθμούς. Η ποσοστιαία μείωση του πληθυσμού κυμαίνεται από 7,3% έως 23,4%!

Η εξέλιξη του πληθυσμού

Ο πληθυσμός της Ελλάδας κατά τη μεταπολεμική περίοδο έχει αυξηθεί σημαντικά (7,6 εκατ. το 1951, 10,8 το 2015) και παράλληλα γηράσκει προοδευτικά (μέση ηλικία 30 έτη το 1951, 43,1 έτη στα τέλη του 2014, ήτοι αύξηση κατά 13,1 έτη, διάμεσος ηλικία αντίστοιχα 26 και 43,0 έτη, ήτοι + 17,0 έτη). Στην ίδια αυτή περίοδο, ο πληθυσμός μας:

- Έχει περιορίσει τη γονιμότητα και οι αυξήσεις κατά περίπου 15 έτη τον μέσο προσδόκιμο χρόνο ζωής του στη γέννηση (εξ ου και η προοδευτική του γήρανση).
- Έχει αστικοποιηθεί (80% του συνόλου κατοικεί πλέον σε αστικές περιοχές, σύμφωνα με την απογραφή του 2011, ενώ έχει συγκεντρωθεί σε ένα εξαιρετικά περιορισμένο τμήμα της συνολικής επιφάνειας της χώρας με τη δημιουργία δύο μεγάλων μητροπολιτικών περιοχών (Αθήνας και Θεσσαλονίκης).
- Από σχετικά «εθνικά ομοιογενής» μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο (οι μη έκγοντες την ελληνική υπηκοότητα το 1951 ήταν λίγες χιλιάδες) συμπεριλαμβάνει σήμερα περίπου 1.000.000 αλλοδαπούς η τέρστια πλειοψηφία των οποίων προέρχεται από τις πρώην σοσιαλιστικές χώρες και τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές του πλανήτη μας (σημαντικό τμήμα των τελευταίων έχουν εισέλθει παρανόμως στη χώρα μας και δεν διαθέτουν άδεια παραμονής).

5. Η ΒΡΑΔΥΦΛΕΓΗΣ ΒΟΜΒΑ ΚΑΙ ΟΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Μέσο: ΜΕΤΟΧΟΣ

Ημ. Έκδοσης: . . .03/03/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .03/03/2023

Σελίδα: 1

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ • 4

Η βραδυφλεγής βόμβα και οι απαντήσεις

ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΑΝΑΚΟΠΕΙ Η ΣΥΡΡΙΚΝΩΣΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Ασφαλιστικό: η βόμβα του δημογραφικού και οι απαντήσεις

Σημαντική για το μέλλον της Ελλάδας θεωρείται η λήψη άμεσων μέτρων αύξησης των γεννήσεων, καθώς τα στοιχεία δείχνουν πως ένας άνθρωπος ανά 14 λεπτά... σβήνει από τον πληθυσμιακό μας πίνακα, με αποτέλεσμα η Ελλάδα να είναι μία από τις πλέον γερασμένες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με δραματικές συνέπειες στην οικονομική ανάπτυξη και κατά συνέπεια στο ασφαλιστικό σύστημα.

Κάθε μέρα, από την αρχή του χρόνου, ο πληθυσμός μειώνεται κατά 104 άτομα. Το «πληθυσμιακό ρολόι» της Ελλάδας δείχνει πως σε ημερήσια βάση, δηλώνονται 208 γεννήσεις, 326 θάνατοι και 14 μεταναστεύσεις. Από την αρχή του έτους, ο πληθυσμός μειώθηκε κατά 5.512 άτομα, με την καθαρή μείωση να εκτιμάται 1 άτομο κάθε 14 λεπτά. Έτσι, ο πληθυσμός της χώρας εκτιμάται σε 10.355.257, με τους ειδικούς να κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου. Οι δημογραφικές προβολές της Eurostat (EuroPop 2019) δείχνουν πως ο πληθυσμός της χώ-

ρας μας θα μειωθεί σε 8,6 εκατ. το 2070. Παράλληλα, ο δείκτης γήρανσης του πληθυσμού από 35,1% το 2022 θα αυξηθεί σε 59,9% το 2070.

Με βάση αυτές τις δημογραφικές προβολές η Ε.Ε. έχει εκτιμήσει (Ageing Working Group 2021) ότι η συνταξιοδοτική δαπάνη στην χώρα μας ως ποσοστό του ΑΕΠ θα μειωθεί από 15,6% το 2020 σε 11,9% το 2070 (μέσος όρος Ευρωζώνης από 12,1% το 2022 σε 12,1% του ΑΕΠ το 2070). Σε αυτή την μελέτη έχει ληφθεί υπόψη ως υπόθεση εργασίας ότι ο δείκτης γεννητικότητας (TRF) από 1,32 παιδιά ανά γυναίκα σε ηλικία αναπαραγωγής το 2021 θα αυξηθεί σε 1,39 παιδιά το 2030, σε 1,43 παιδιά μέχρι το 2040, 1,47 παιδιά μέχρι το 2050, 1,50 παιδιά μέχρι το 2060 και 1,54 παιδιά μέχρι το 2070. Σε αυτό το δημογραφικό περιβάλλον, θεωρεί ως υπόθεση εργασίας ότι οι μισθοί θα αυξηθούν σύμφωνα με τη μέση μακροχρόνια ετήσια μεταβολή του ΑΕΠ (1,2%) την περίοδο 2020-2070. Επίσης, το εργατικό δυναμικό από 4,660 εκατ. άτομα το 2022 θα μειωθεί σε 3,5 εκατ. άτομα το 2070 και αντίστοιχα οι απασχολούμενοι από 4,1 εκατ. το 2022 θα

μειωθούν σε 3,3 εκατ. απασχολούμενους το 2070.

Οι προτάσεις

Σύμφωνα με τον ορόσημο καθηγητή του Παντείου Πανεπιστημίου Σάββα Ρομπόλη, η αναγκαιότητα ενός άμεσου και συντονισμένου σχεδιασμού και υλοποίησης οικονομικών, κοινωνικών και δημογραφικών πολιτικών αύξησης των γεννήσεων φαντάζει αδήριτη. Μάλιστα, ο κ. Ρομπόλης σε συνεργασία με τον Δρ του Παντείου Πανεπιστημίου Βασίλη Μπέτση έχουν εκπονήσει μελέτη σύμφωνα με την οποία εάν μόνο ο ολικός δείκτης γονιμότητας αυξηθεί από 1,32 παιδιά ανά γυναίκα το 2021, σε 1,5 παιδιά μέχρι το 2030 και φτάσει τα 1,7 παιδιά ανά γυναίκα σε ηλικία αναπαραγωγής μέχρι το 2040 και μετά διατηρηθεί κατά μέσο όρο σταθερός σε αυτό το επίπεδο μέχρι το 2070, τότε ο πληθυσμός της χώρας μας, το 2070 θα είναι 9,5 εκατ. και όχι 8,6 εκατ.

Σε μια τέτοια περίπτωση ο δείκτης γήρανσης θα περιοριστεί από 59,9% σε 54,2% μέχρι το 2070. Η παραγωγικότητα της εργασίας θα

αυξηθεί με αποτέλεσμα να δώσει ώθηση στο μέσο ετήσιο μακροχρόνιο ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ κατά 0,3%, δηλαδή από 1,2% σε 1,5%. Επίσης, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των δύο ειδικών, το εργατικό δυναμικό θα αυξηθεί από 3,5 εκατ. σε 3,9 εκατ. άτομα το 2021 κι οι απασχολούμενοι από 3,3 εκατ. σε 3,650 εκατ. Σε μια τέτοια προοπτική, επισημαίνουν οι δύο επιστήμονες, η συνταξιοδοτική δαπάνη ως ποσοστό του ΑΕΠ, δηλαδή ο δείκτης βιωσιμότητας του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, θα μειωθεί το 2070 σε 10,7% από 11,9% του ΑΕΠ.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των κ. Ρομπόλη και Μπέτση, μέχρι το 2030 δεν θα υπάρξει κάποια μεταβολή, αφού δεν θα έχει ακόμα φανεί η επίδραση της αύξησης του δείκτη γεννητικότητας. Μέχρι το 2040 ο δείκτης θα μειωθεί μόλις κατά 0,3%. Όμως, από το 2045 και μετά φαίνεται μια σημαντική μείωση του δείκτη συνταξιοδοτικής δαπάνης που φτάνει μέχρι το έτος 2070 το 1,2% (από 11,9% σε 10,7% του ΑΕΠ). Έτσι, κατά μέσο όρο, κατά την εξεταζόμενη περίοδο 2021-2070, η ετήσια μείωση εκτι-

μάται σε 0,6% του ΑΕΠ και σε παρούσες αξίες το ποσό αυτό υπολογίζεται σε 57,1 δισ. ευρώ ή 1,14 δισ. ευρώ κατά μέσο όρο ετησίως, την περίοδο 2021-2070.

Αυτό σημαίνει ότι το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα θα αυξηθεί σε παρούσες αξίες τους πόρους του κατά 57,1 δισ. ευρώ κατά την περίοδο 2021-2070, γεγονός που θα επιτρέψει στην κοινωνική-ασφαλιστική πολιτική να χρησιμοποιήσει τους συγκεκριμένους πόρους για τη βελτίωση του επιπέδου των συνταξιοδοτικών παροχών των μελλοντικών γενεών.

Το μεγάλο ερώτημα

Στην προοπτική αυτή τίθεται στους δύο ειδικούς, το ερώτημα: «πόσο επικόπι είναι να αυξηθεί ο δείκτης γεννητικότητας σε 1,5 παιδιά ανά γυναίκα σε αναπαραγωγική ηλικία μέχρι το 2030 και σε 1,7 παιδιά μέχρι το 2040»; Η απάντηση των κ. Ρομπόλη και Μπέτση είναι καταφατική. Όπως εξηγούν, ο δείκτης γεννητικότητας το 2001 ήταν 1,28 παιδιά ανά γυναίκα σε αναπαραγωγική ηλικία και αυξήθηκε σε 1,5 παιδιά μέχρι το 2009.

Στη συνέχεια, η ασκούμενη μονιμακή πολιτική συνέβαλε καθοριστικά στην μείωση του δείκτη γεννητικότητας σε 1,29 παιδιά το 2013, δηλαδή σε τέσσερα έτη. Παράλληλα, κατά την περίοδο των τελευταίων σαράντα ετών ο δείκτης γεννητικότητας κατά μέσο όρο ήταν 1,7 παιδιά ανά γυναίκα σε αναπαραγωγική ηλικία.

Έτσι, σύμφωνα με τους ειδικούς, οι πόροι που θα δαπανηθούν για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση ολοκληρωμένης και αποτελεσματικής δημογραφικής πολιτικής στην χώρα μας θα ανακόψουν καθοριστικά τόσο τη σημαντική μείωση του πληθυσμού, όσο και θα συμβάλλουν στην διατήρηση του στο επίπεδο των 9,5 εκατ. το 2070. Ταυτόχρονα θα δημιουργήσουν στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης νέους πόρους ικανούς να βελτιώσουν, μεταξύ άλλων, το επίπεδο των συντάξεων των μελλοντικών γενεών. ■